

HE VIST LA VERGE una exposició romàntica

Berta Xirinachs i Codina

He vist la verge és una exposició que expandeix l'habitual pintura de **Berta Xirinachs** al camp de la **instal·lació**. Arrelada en la poesia i la cultura popular i amb freqüents incursions a l'escenografia teatral, en aquesta exposició l'artista s'apropia de cert imaginari popular de procedència religiosa que ens convida al posicionament crític. **Objectes de tota tipologia** juntament amb els seus **poemes** les seves **pintures matèriques** i les seves **pintures sonores**, actuen a mode d'exvots. La proposta es completa amb la **participació** de tots aquells artesans i artistes que vulguin aportar els seus propis exvots.

Exvots

Les mans de cera, reclamen el treball amb les mans, per tal de no embogir. Hi ha un gran segment de la població que ho necessitem i el mercat, la idea de productivitat i les multinacionals i d'altres han fet que treballar amb les mans sigui pràcticament inviable.

Les llengües parlen de la manera com ens expressem a dia d'avui, el "políticament correcte" ha fet que no es pugui dir res. Una falsa moral que empresona les persones.

Els cors, es refereixen a l'estrés i a la falta d'amor. Avui en dia està mal vist parlar d'amor, tothom parla d'absència o de fribolitats i la nostra essència va desapareixent.

El fetge, està dedicat a les màquines per les quals hem de passar rutinàriament tots els usuaris del transport públic. Són una agressió a la condició humana, a part de molestes, ja que t'obliguen a anar amb la targeteta tota l'estona a la mà. M'agradaria passejar sense tiquet o si més no gaudir d'un teletac enganxat al front i evidènciar com vivim. Les màquines van neixer per alliberar l'home no per eliminar-l'ho. (aquí es fa referència a les retallades de personal).

Els quadres són la feina feta amb les mans.

Goig a capella. (Les audicions)

Narració de quadres imaginats i inèdits. Paisatges sonors.

Jo sempre he pensat en imatges, és un acte involuntari, quadres que mai pintaré que han nascut per ser narrats. ESCOLTA UN QUADRE!

Activitats al voltant de l'eposició:

Cursos o tallers, que ajuden a potenciar els oficis i el treball amb les mans.

- Taller de ganxet
- Taller de punt de creu,
- Taller d'escultura
- Taller de poesia amb llapis i paper
- Taller de quadres sonors

Xerrades diverses

PREMSA

- *Perquè romàntica*. Joan Peix i Ventayols.

- *Peces matèriques*. Barbara Raubert i Nonell.

- *Goigs a capella, on se sent a dir que la Berta Xirinachs Codina ha vist la Verge.*
(*Amb llicència*). Xose Zerepena

Perquè romàntica

“Qui pinta figura, si no pot ser ell mateix, no la pot concebre.” *Dant.*

En l'obra de Berta Xirinachs, el veritable coneixement de l'objecte no sobté mitjantçant una simple observació empírica, o pel registre d'un reflex. Sino quan el que coneix i allò conegut, el que veu i la cosa vista, coincideixen en un acte que transcendeix tota diferènciació.

El seu discurs no s'adapta al sentit occidental de les distincions, i no és estrany que els seus referents plàstics, pescats d'una vasta geografia temàtica, recuperin una concepció pànica, on l'abstracció i la pèrdua d'objectivitat, no responen a un simple recurs tècnic i intel·lectual, sinó a un procés d'intuïció.

Així lluny de pretendre una síntesi didàctica de la seva experiència directa sobre aquets paisatges monumentals, l'artista proposa un projecte d'arquitectura de l'esperit, una taxonomia, distanciada i ordenadora, de les seves passions. Aquest aspecte confessional està, però, impregnat d'un important contingut teatral. L'esperit, en mostrar-se es revesteix d'ambigüitat i hermetisme: l'exotisme es converteix en quelcom de molt proper i familiar, unes paraules il·legibles anuncien algun desig inconfessable, l'assimetria i la gestualitat asserenen, la geometria i els colors plans ens condueixen a través d'un laberint jeroglífic, que no pretén ser desxifrat... L'enigma vol ser resolt en la seva formulació, on representació i veritat es confonen: revelar-se tot amagant-se, o la darrera paradoxa d'aquesta comedianta.

Joan Peix i Ventayols.

Peces matèriques

És una imatge clarament traçada, amb línies que defineixen una fesomia llarga i atenta, fins i tot amb alguns detalls del vestit; i tanmateix roman inclassificable, en un llimb entre el salvatgisme naïf, la mística romànica més profunda i el brutalisme nòrdic d'uns colors purs tràgicament vessats sobre la neu. La força d'unes línies negres que cada cop es fan més gruixudes ens apropa a l'origen de les sensacions, retallant llur forma d'un fons de neblines, guixots i poemes. Virginal i viciosa en parts iguals, l'obra de Berta Xirinachs accepta amorosament totes les actituds humanes i les col·loca en un lloc prioritari -lluny de prejudicis o morals- al costat de la verge que és la mare de tot, la creació volcànica que destrueix esquemes per fer llum als detalls. Així, enmig del caos, crea la (que potser no és tan) verge.

Ha passat molt de temps des que la fe de la pintora quedés irremeiablement corrompuda entre els cops que la realitat en cotilla atzibava a la seva figura i als seus, encara més, voluptuosos ideals. Afortunadament, la imaginació quimèrica fou substituïda per una obstinació a prova de bomba que continua a la recerca de formes espontànies per arribar al pla. Guiada per una intuïció al·lucinant vagareja per paisatges temporals i espacials amb un especial regust d'art medieval, curiosament el que més aprop estava de la fe que ella no té, això sí, reconduït per una mena de psicodèlia primitiva igualment febril.

En les estones que no pinta, Berta Xirinachs passa de puntetes entre les màquines que controlen el pas a l'estació, a punt de guillotinar-la en cada viatge; els insectes de ferro que circulen sempre amb pressa produeixen en ella la necessitat d'obrir els camps barrats a la gent; la llibertat vigilada, que fan que no veuen, la pertorba de mala manera. Però en la repetició dels dies se sumen setmanes i es contenen els mesos, que s'agrupen en estacions i després en anys... unes ordenacions rodones que tanquen cicles i tranquil·litzen l'ànima desbocada de l'artista.

Aquesta lluita amb l'artifici i amb un mateix troba el seu crit de guerra en els exvots. No sempre senyal de victòria, els membres i pintures que pengen de les parets de la Torre Muntades són objectes devocionals en el sentit que apel·len a quelcom més enllà d'ells mateixos, i que simplement agraeixen haver arribat fins aquí. Però a les guies d'on pengen encara hi queda espai per a d'altres artilugis i manifestacions de l'esperit. El públic és convidat a passar a l'acció d'emplenar la paret blanca amb possibilitats de vida, com si es tractés d'un laboratori d'ortopèdies mentals.

L'altar de l'art que és un museu, aquí és transformat en capella domesticada per a totes les fes, desitjos i, encara més, agnosticismes. Desencantament total i cegament absolut donen pas a l'ataràxia per tornar a començar, un cop més, la lluita. No tingueu por, la verge, innocència credora, ens il·lumina.

Bàrbara Raubert

Goigs a capella,

on se sent a dir que la Berta Xirinachs Codina ha vist la Verge.

(Amb llicència)

El moviment del cos més
insultant de tots i, sí,
si vol, el més amorós
és la paraula i parlar.

Enric Cassasses, "La manera més salvatge" (Fragment)

Allò que distingeix de les persones
als altres animals és que aquests altres
si més no que se sàpiga no tenen
res que pugui de lluny ni comparar-se
a la mare dels déus desamparats
a la barca d'en pere a les tres creus
ni a la ruleta russa però passa.

Enric Cassasses, "Allò" (Fragment)

Contra barbàrie, irreverència.
No creieu en res
que no es pugui posar en una capsa,
i si ho trobéssiu
emboliqueu-ho.

Reseu tant sols
allò que no sabeu.
Veni a veure això,
no deixeu que algú us ho expliqui.
Quan la Berta parli,
ja veureu:

Revolta l'úvula
i sense voler
s'envola
l'alosa del seu cant
diu tantes coses
i no ennuvola
amb cap veladura
el to on li dol

l'eleva
i més ens val
tornar a terra
torrar la Siena
deixar el seny
i emprendre el vol
carena envall
fins aquell pla
on la reixa dels seus mots
ens ha deixat
dibuixades a les feixes
les regues
per a quedar-hi palplantats
i si arrelèssim
tornar a créixer
fins ser segats.

Gravats amb llums d'ultragalàxia
làsers burins, còdecs binaris,
llenguatges ultrafins,
saviesa líquida,
eteri arxiu
pantalla
piu
llum a la rega
de vuit en vuit
un si i un no
i plegat fa un tot
dins l'aparell
d'on surt la llengua
que acaricia
la crosta del cervell.

Místics sufis
surfistes eficients
volteu, volteu dinamos
cap als vostres occidents
ben col·locats posicioneu-vos
als millors llocs per a rebre
les onades del plaer
que la deïtat detinguda
ens llença per tenir-nos quiets.

Deixeu-vos d'hòsties
ja podeu somniar desperts
la mare de déu de l'empenta
dóna a llum i ho sentirem:

I aquí el pintor va voler dir...

Posa xaliva al sentiment
dissol pigmento
afegeix tremp
lliga-ho bé tot
ben poc vernís...
i pinta les paraules,
com, quan, amb el que es pot
que sigui humit sobre l'humit,
sense reserva
cobreix l'ordit
si se't fa llaga
fica't-hi el dit.

Deixeu la pell en les jaculatòries
i sentiu totes les seves oracions:
abandoneu els vells posats
mediteu sense la presència del silenci
feu-vos soroll
desmemorieu-vos com si fóssiu educats
però de debó
alceu els cors
i no els deixeu sotmesos
sols es fa lliure
qui sap que mai
no ho és del tot.

Creieu la vostra pròpia traducció
no és déu qui creu
però aquell qui crea
és déu del tot,
extasieu-vos en els propis
i secrets ex-vots.

Vides de sants
santa paciència
variants de missa
beneïda decepció.
Pobles amb opis
addictes, desafectes
percentatges, espectacle
gadgets, oracles
ídols "d'sport"
tenim de tot.

Martirologis, a poder ser,
feu-ne ben pocs
és mort el temps dels horatoris
però ens dóna vida
bé que inventada
i ens posa a lloc.

Esgotada ja cap fe
avorrida l'esperança
de rebre la vida extraterrestre
fem cap a la barra del self-service
per ser marcians del propi entorn
com si quan érem nens
les pedres haguèssin estat quietes:
no hauríem vist allò
que ens poden fer,
comencem jugant amb elles
i plorem quan ens fan mal.

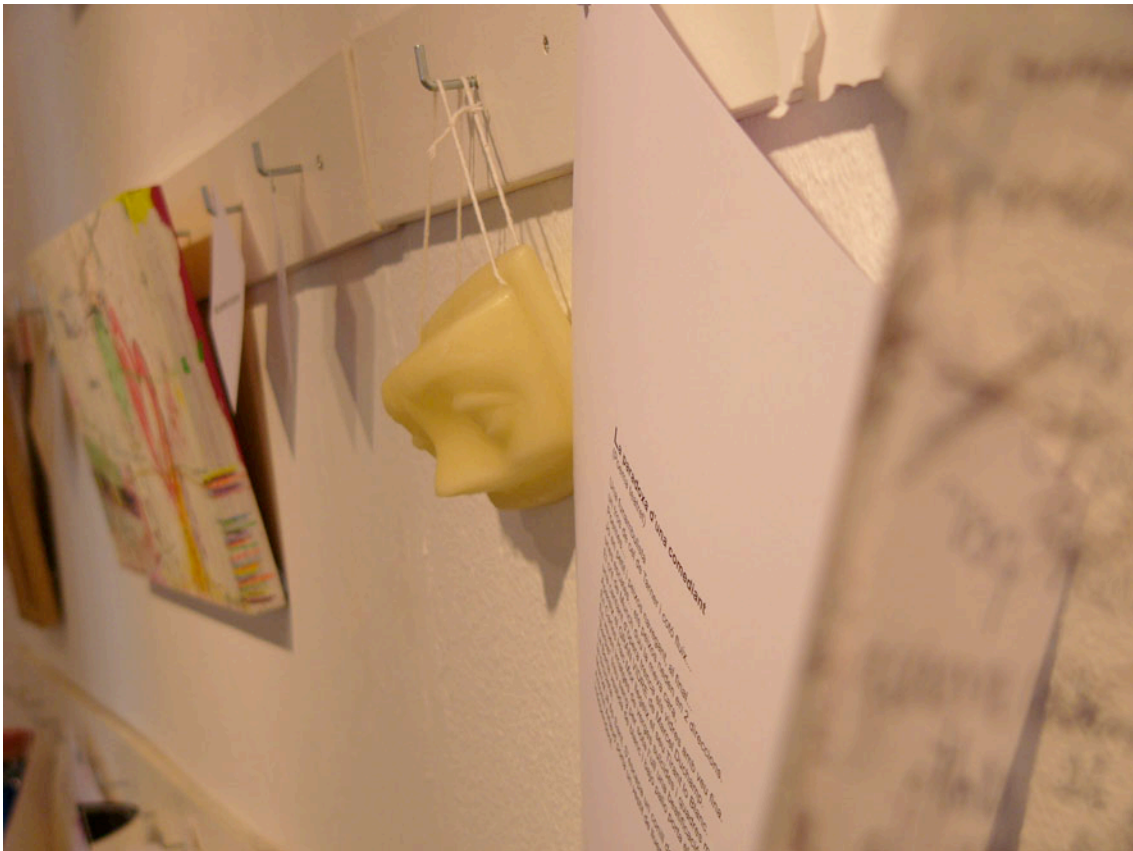
Com les paraules.

Exposeu-vos,
car l'únic valuós
és tot allò que ocupa
aquell espai amorf
al mig les dues temples
no costa res
i val per tot,
en ser l'únic sagrat.

I si per cap mena de raó
jugar-hi us fa dolor
buideu el cap
no hi poseu res
deixeu que vingui sol
que és el millor
com és sabut
encara que algunes coses
tant sols fereixen
el primer cop.

Like a virgin.

Xose Zerepena

Curriculum

Berta Xirinachs i Codina

Data naixement: 10/12/1969

El Prat de Llobregat

Telf.: 93 370 59 06

correu electrònic: bertaxirinachs@hotmail.com

www.bertaxirinachs.com

PREMIS I EXPOSICIONS

- 2010. Exposició 'He Vist la Verge' a Torre Muntades (Ajuntament del Prat de Llobregat).
- 2010. Exposició "Premi de pintura Fundació Vila Casas Barcelona 2010".
- 2010. Artista sel·leccionada en el projecte d'intervenció ciutadana 'Gallum, Gallum' organitzat per 'La Capsa'.
- 2010. Exposició individual al Convent de Sant Salvador d'Horta de Sant Joan,
- 1997. Exposició individual a la 'Torre Muntades,
- 1997. Sel·leccionada per la mòstra d'art de la Galeria Canals,
- 1995. Exposició col·lectiva amb Mireia Tries Trueta i Elena Camacho a 'La Casa de Cultura de Castelldefels'.
- 1994. Participació en la segona mostra de pintura i escultura 'Art Sol·lidari' al Convent 'Nostra Sra. Dels Angels' Barcelona,
- 1994. Exposició individual de pintures al Centre 'L'Artesà',
- 1993. Instal·lació col·lectiva 'Tot a Cent' a la sala 'Gespa' de Barcelona,
- 1993. Exposició col·lectiva 'Miscel·lània' a la sala 'El Lloro', del Prat de Llobregat,
- 1993. Participació en el Mercet d'art a la 'Torre Muntades',
- (El Prat 1991). Exposició individual de dibuixos i pintures a la sala 'El Lloro'
- 1990. Exposició col·lectiva de joves creadors a la sala ONCE del Prat de Llobregat,
- (abril de 1989). Exposició col·lectiva 'On és el Temps?' a l'Estació de França de Barcelona Organitzat per la revista ON Disney.
- 1989. Ha guanyat el primer premi de pintura de Ciutat Vella a Barcelona,

ESCENOGRAFIA TEATRAL

- 2000. *U no és Ningú* de Joan Brossa, Espai Brossa.
- 2000. *U no és Ningú* de Joan Brossa, teatre Kaddish,.
- 2000. *Penteu i les Bacants asiàtiques*, Teatre Kaddish.
- 1998. *Edip Rei* de Sòfocles. Teatre kaddish.
- 1997. *Amb el genoll* (lectura dramatitzada) Sala Beckett.
- 1997. *El mariner* de Fernando Pessoa. Teatre Kaddish.
- 1997. *Les Bacants* d'Eurípides. Teatre Kaddish.
- 1997. *Sade 1* (projecte d'encàrrec) per l'Aiet de la Universitat de Barcelona.
- 1996. *Insults al públic* de Peter Handke. Teatre Kaddish.
- 1995-96. *Per acabar amb el judici de déu* d'Antonin Artaud. Teatre Kaddish.
- 1995. *Amor* d'Andy Warhol. Teatre Kaddish.
- 1993. *El desatrancador vertical*. Grup Siurana. Arnes i Tàrraga.

DIRECCIÓ ARTÍSTICA DE CINEMA-TELEVISIÓ-WEB

- 2011. Directora artística de 'Opera Prat 2011', patrocinat per l'Ajuntament del Prat. 'La Capsa'.
- 2010. Directora artística de 'Opera Prat 2010', patrocinat per l'Ajuntament del Prat. 'La Capsa'.
- 2006-2010. Artista co-fundadora de 'Endende - Art en joc', un espai dedicat a la creació artística.
- 1999-2004. Creativa de l'Empresa CLiCKA, Tecnologies de l'imaginari, SL. (webs realitzades: 'El Modernisme i el seu temps' Dep. Ensenyament, 'Els sentits del vi' Palau Robert, 'Mou-te amb transport públic TMB, 'Aigua, Font de Meravelles' Agència Catalana de l'Aigua, 'Lligams entre el calendari litúrgic i el calendari natural' projecte juntament amb l'Abadia de Montserrat i el Dep. de Símbols de la Facultat de Belles Arts,
- 1998. Ha treballat com ajudant de direcció artística per la productora Filmax en la sèrie 'Sota el signe de' per a Televisió de Catalunya.

EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL

- Desde l'abril de 2004. Dedicada a la **pintura** íntegrament.
- 1997. Comissaria de 'Acció!2' (trobada de Performance de Catalunya) a 'La Capsa'.
- 1995 i 1996. Dinamitzadora Cultural del Centre de Cultura Contemporània del Prat de Llobregat 'La Capsa' .
- 1992-97. Comissaria de l'Ajuntament del Prat de Llobregat de la Sala d'Art del Centre Cultural 'El Lloro' i de la Sala d'Art 'Josep Bages', Torre Muntades.
- 1993. Col·lectiva de Joves Creadors del Prat, 'Reflex 5800', 40 artistes.

- 1994. Col·lectiva de Joves Creadors del Prat, 'Fang i Llambordes', 40 artistes.
  - 1995. 'Perico al Prat' del pintor Perico Pastor.
  - 1996. 'Mariscal al Prat de Xavier Mariscal.
  - 1997. '10 anys, 100 artistes' col·lectiva.
-
- Curs 1990-91. Professora del taller de Pintura a l'escola pública Edumar de Castelldefels.
  - Agost del 1989 fins febrer de 1991. Sòcia fundadora del Taller de disseny, treballa com a dissenyadora gràfica i aparadorista.
  - Estiu del 1989. Guia del Museu Picasso de Barcelona per a Grups convidats de la Generalitat de Catalunya (Dept. de Cultura).
  - Setembre de 1988 a febrer de 1989. Secretària de la galeria d'Art *Taller Picasso*.

ESTUDIS REALITZATS

- BUP i COU. Institució Cultural Catalana SÚNION.
- És llicenciada en Belles Arts a la Universitat de Barcelona, 1988-1993.
- Certificat d'Aptitud Pedagògica: C.A.P. 1992-1993.
- Dos anys de doctorat: *tecnologies de l'imaginari*.
- Curs de gravat al Centre de gravat de la Fundació Núria Viusà-Meritzell Flogny, Principat d'Andorra.
- Curs d'Interpretació al Teatre Kaddish del Prat de Llobregat.
- Dos anys de viatge en solitari per India, Califòrnia, Marroc, Ruta del Cister (Catalunya).